
ANDER ARZELUZ, OMENDUA

Deba' n, illero egiten doguzan EUSKERAZAIN-TZA ERRI-AKADEMIA'ren batzarretan, batzarkide bat Amale Arzeluz izaten dogu. Andra langille ta goragarri au "Luzear" izena artu eban Ander Arzeluz'en alabea da. Eta aurten Ander onen jaiotzarik eungarren urtea dan ezker, omenaldi bat egitea erabagi gendun. "Luzear" izan zan lakoa izan zalako, Sabino Arana Fundazioagaz berba egitea erabagi eban Amale'k eta orrelantxe egin be egin eban. Alde bietatik gauzak gertatu eta omenaldi ori Donostia'n egin zan aurtengo urtillaren 24'an Gipuzkoa'ko Kutxaren aretoan. Lenengo geure ille-
roko batzarra egin genduan eta gero omenaldia.

Omenaldirako pozez artu genduan geure artean Mari Karmen Garmendia eta bardin Fundazioaren zuzendari dan Anton Aurre Adiskidea eta Gipuzkoa'ko Foru-aldundian Kulturako arduradun dan Koruko Aizarna.

Lenengo idazki au izenpetzen dauan eta Euskerazaintzaren zuzendari danak egin eban aurkezpen labur bat eta gitxi gorabera auxe esan eban: Bizitza

osoa aterriaren alde lanean emon eban gizon baten omenaldian gagoz. Zenbat neke, espetxe, jazarpen, guda ta bake ikusi ta bizi izan dauzan! Zenbat lan idazten, itzaldietan, izparringietan eta jakintza-arlo askotan! Olako gizonak egiten dabe gure erria eta erriaren edestia! Baiña sarritan aitzuta eukiteb doguz! Orixo jazo ez daiten egiten dogu gaurko omenaldi au, erriak gure edestira sartu daitezcan. Goratu daiguzan gizon eta andere antzagarriak! Ospatu daigun egun onetan Luzear aintzagarria!

Jarraian Anton Aurre'k egin eban berba, astitsu ta egokiro eta Luzear'en bizitzako zeatzasunak argi ta garbi agertu ebazan, gero esango dogun lez.

Urrengo Amale bera izan zan izlari eta argibidezko argazki edo diapositibak aurrean dirala, polito erakutsi euskuzan bere aitaren bizitzako jakingarriak.

Eta amaitzeko Mari Karmen Garmendia kulturako Kontzeillariaren itzaldi labur eta egokia.

Urrengo egunetan izparringietan ospakizun onen barria zeatz agertu zan, argazki ta guzti. Emen agertzen doguz argazki batzuk.

Ona emen orain DEIA egunkariak agertutako barri batzuk:

Luzear'eri zor jako entzun-ikus bidez euskera irakasteko lenengo irakasbidea eta sortu-barria zan euskal-irratian, euskera zabal-zabal erabiltea.

Eriotzara epaitua izan zan bere sasoiaren erria ta izkuntza maite ebazalako. Burgos'en izan zan ori eta antxe igaro ebazan espetxean bost urte. 1943'n aske unen-arte.

Berak idatzitako beste lan askoren artean "Neskamearen marmarrak" eta "Euzkadi a^gur" dira gogoangarriak.

Mugaz bestaldera joan bear izan eban eta iparraldean eratu eban EAJ eta EBB'aren lendakari-orde izatera eldu zan.

Ber-ogeiko urte inguruan, Rezola'gaz batera, "Euzkadi Irratia" sortzen laguntzaille izan zan eta Baiona'n il jakun 51 urtekoa zata, 1949n. urtean.

Barri guzti onek zabaltzeko Amale alabeak liburuskak bat zabaldu eban, beronek idatzia, an ziranen artean. Or agertzen zana agertu eban itzaldian. Luzear'en illobeak gertatutako bideo baten bidez. An izan ziran Jon eta Lartaun Zinkunegi egilleak.

Amaitzeko, gogoratu daiguzan azkenean Mari Karmen Garmendia'k esandako berbak: "Gure aurretik izan do^guzan gizon eta emakume zintzoen jarraitzaille jatorrak izan gaitez. Gure indarrak alkatzea Iortzen ba'dogu, Euskalerrak eta euskerak Europa barruan zor jaken tokia izango dabe eta orrellan etorkizuna eskuratuko dogu, oroimena alboratu barik.

Azkenean AGUR JAUNAK abestu gendun go^goz eta biotzez.

Omenaldia amaitzeko, Donostia'n dan sagardotegi ospetsu batera urreratu giñan eta bazkal-ostean erriko abestirik ederrenak abestu genduzan.

OLAZAR'tar Martin

Zubikarai'tar Augustin

Gomutak

Saturrararen'go Seminarioan alkar ikusi genduan 1926'garren urteko Urrian, latiña ikasteko higarren urtean. Berak amabi urte eta nik amalau.

Apaiz izateko asmoa agertu nuenean. neure gurasoek Lekeitio'ra eramane ninduen Don Juan Eguskiza'rekin lenengo ikastaroa egiteko. Zergaitik Lekeitio'ra eta ez Saturrararen'era? Ba. neure amama, aitaren aldetik, Lekeitio'n bizi zalako.

Bigarren latin-ikastaroan, Gabonetan, gaxorik gertatu nintzan eta bi urte galdu nituen. Bigarrenez, Saturrararen'era. An ezagutu nuen Ondarru'ko mutiko alai eta lagun atsegin bat: ikasketak, berdiñak. Neri aurretik gertatutako gertatu jakon herari laugarren urtean. Alde egin zigun gaxorik. Galdu genduan ikaslagun zintzo bat...

Urteak pasa ziran eta, 1936'garrenean, guda negargarri hat sortu zuten anai artean. Lazkao'n bizi nintzan Napparroa'tik gertu eta. ar'antzaleen antzera, bota zituzten beure sareak Gipuzkoa osoan. Aldamenetara igez egin genduenok. sareetan preso. Aurrera jo zutenak, Bikai'raño ez ziran gelditu. Napparroa'tik agertutako gudarosteak be, Ondarroa'n atsedean artu eban.

Bakoiza beure lurraldean ibilli arren. geuk izaten genduen Bizkai'ko berri. Jakin genduan euskarazko egunkari bat atratzen chela. Augustin eta Jose Mari Arizmendi (Gasteiz'ko Seminarioan Kardaheraz lanetan alkarrekin ibilliak) tartean zirela. Gerora jakin nuen Augustin truke hatean sartun ebela... Andik aurrera. ezer he ez.

Eldu giñan 1950'garren urtena eta Deba'ra ekarri ninduen txanburu. Arrezkero asi giñan ber'iro alkar ikusten eta bere lanen berri jakiten. Bañan artu-eman estuak gerorakoak izan dira: 1970'an, Kardaberaz Bazkuna ber-itzean. an agertu zan Augustin lanean laguntzen; Kardaberaz'tik Euskerazaintza sortzean, batez he: illero alkatzen giñan batzarretarako. Bera dogu Lendakari ordezeko be.

Aizkeneko batzarrera aurtengo Iraillaren 26'ean azaldu zan beti bezin zintzo. Andik zortzi egunera eman zion gaitzak... Zenbat lan bizitza osoan Euskeraren alde. Oraintxe bertan. 84 urte hizkarrean ditula, aldizkari auek zuzentzen zitun: Ondar'oa, Arranondo eta Euskerazaintza... Billerarik ez du etorri gabe utziko. gaixorik ez ba'dago. Betiko lagun zaar gogoangarria.

Deha'tik, Azillak 16. Urtea 1998.

ARRINDA'tar ANES

BIZKAITARRAI BIZKAIERAZ
